

Pop-upkaarten maken: Kaart met spiralen

In Vooruit 2 van dit jaar zijn we begonnen met pop-upkaarten te maken (bladzijde 32 t/m 37). In deze les leer je een nieuwe manier om met pop-up te werken.

Je hebt nodig:

- correspondentiekaarten;
- een goed scherp schaarstijl;
- kleurpotloden en viltstiften;
- lijm;
- eventueel: gekleurd etalagekarton.

1: De vorm

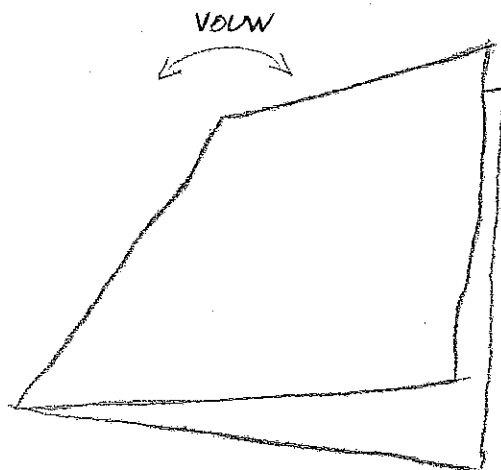
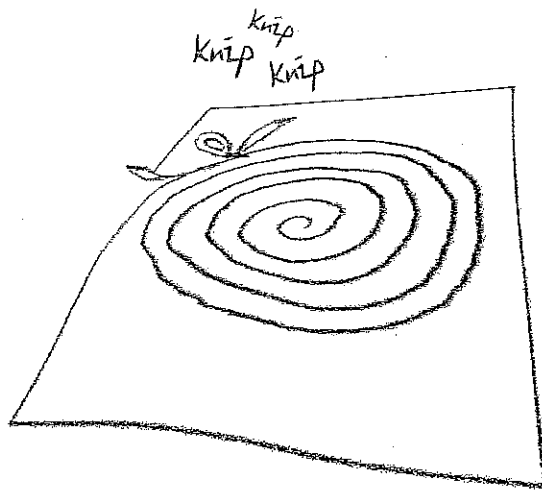
Dit keer wordt je pop-upkaart heel bijzonder: je gaat er een spiraal in gebruiken. Dat maakt je kaart echt opvallend.

Eerst maken we een simpel model, zodat je het idee begrijpt. Daarna kun je je fantasie de vrije loop laten.

A: Teken een spiraal op een halve correspondentiekaart en knip hem mooi glad en precies uit.

B: Vouw een correspondentiekaart dubbel, als een boekje.

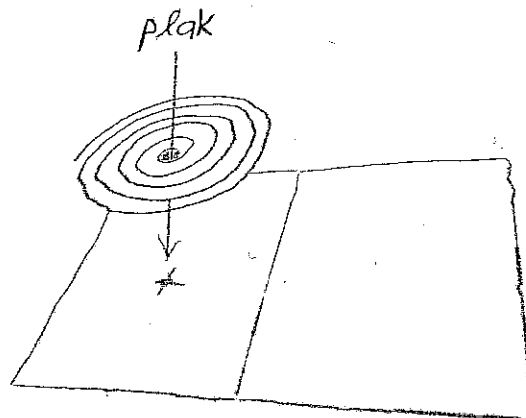
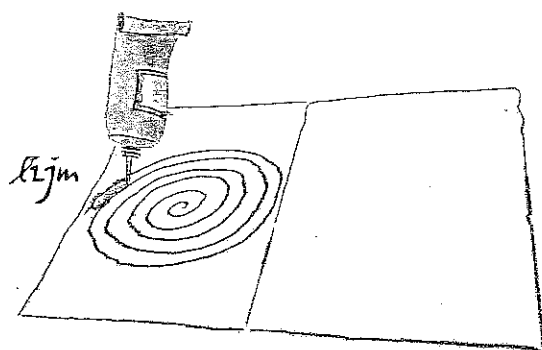
Zorg voor een scherpe vouw.

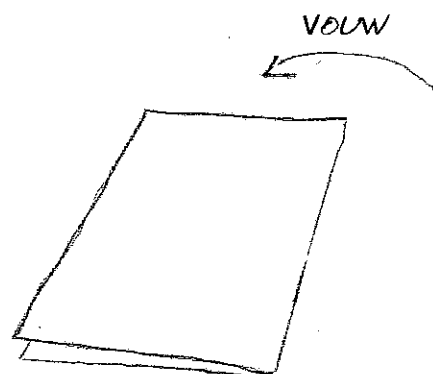
Pop-upkaarten maken: Kaart met spiralen

Vouw de kaart weer open en lijm het midden van de spiraal vast op de linkerbinnenkant van je kaart. De rest van de spiraal blijft los.

Is de lijm gedroogd en zit de spiraal stevig vast? Doe dan wat lijm op de bovenkant van de spiraal, op het uiteinde.

Vouw het 'boekje' dicht, zodat het uiteinde van de spiraal vast komt te zitten aan de rechterbinnenkant van de kaart.

Zit de lijm goed vast?

Doe dan de kaart open: prachtig! Dat is nog eens een bijzondere pop-up, vind je niet? Nu gebeurt er echt veel wanneer de kaart open gaat, want de spiraal neemt meteen veel ruimte in.

2: Ideeën verzinnen

Deze kaart is heel bijzonder wanneer je met mooie letters een aardige wens schrijft op de spiraal.

Je zou ook de spiraal als een soort lint kunnen gebruiken. Dan knip je hem bijvoorbeeld van gekleurd karton, of je kleurt hem zelf.

Als je dan eerst een mooie bos bloemen tekent op de linkerkant van de kaart, en daar de gekleurde spiraal op plakt, dan lijkt het wanneer je de kaart opent alsof het lint je tegemoet wappert.

Pop-upkaarten maken: Kaart met spiralen

Andere ideeën

Je kunt nog heel andere kanten op met dit idee. Wat dacht je van een bord spaghetti, en één van de spaghetti's komt je tegemoet als je de kaart openklapt? Dat zou een heel leuke uitnodiging zijn voor een etentje!

Of ... denk eens aan de tentakels van een octopus? Of de voelsprietten van heel enge monsters? Of van ruimtewezens?

3: Maak je eigen Monsterboek!

Maak vijf pop-upkaarten met heel verschillende monsters, en gebruik telkens een spiraal om het enge effect te versterken. Misschien kun je ook eens met meerdere spiralen tegelijk werken. Dat is wel moeilijk! Ze moeten niet met elkaar in de war komen.

Zorg dat je monsters griezelig zijn: met rare ogen en vreemde poten, voelsprietten, tentakels of tongen - daarvoor kun je zo'n spiraal allemaal gebruiken! Teken ook bij ieder monster een eigen griezelige omgeving. Plak de buitenkanten van je kaarten aan elkaar - en klaar is je monsterboek!

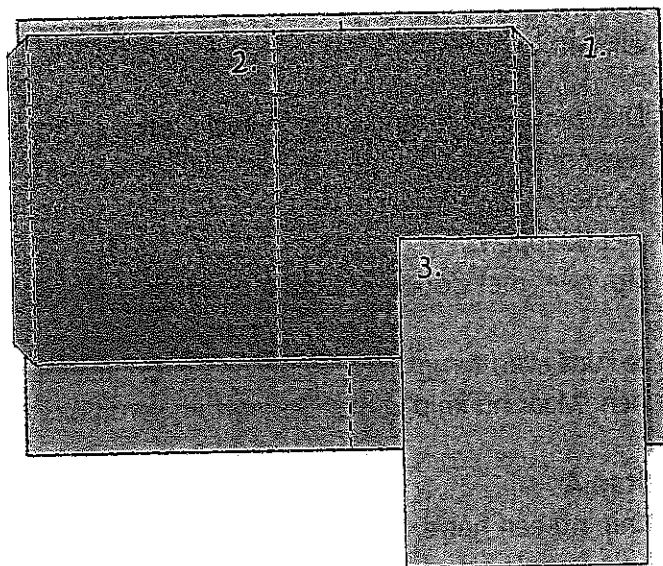
Pop-upkaart met GELUID

In de vorige lessen (Vooruit 2 en 4 van 2010) heb je al verschillende pop-upkaarten gemaakt, maar dit keer leer je dat er nog méér mogelijk is: een pop-upkaart die geluid maakt als je hem opent.

Voor deze les heb je nodig:

- karton (witte correspondentiekaarten zijn erg geschikt, Hema)
- pen, potlood
- schaar
- lijm
- kleurpotloden of viltstiften

Je gaat er bij deze kaart voor zorgen dat er bij het openmaken twee stukken karton langs elkaar schuren. Eén van die stukken heeft kartels, en zo hoor je een tik-tik-tik-tik, terwijl je de kaart openvouwt. Net zoals wanneer je een kaart op je fiets vastmaakt, en dan de spaken van je wiel erlangs gaan en het flapje telkens een tik geven, wat geluid maakt.

Denk eerst zelf na hoe je zoiets voor elkaar kunt krijgen, met de beweging die je maakt door de twee kanten van de kaart uit elkaar te vouwen, zoals je een boek openvouwt. Iets aan de ene kant moet schuren langs iets aan de andere kant, toch?

Maak eerst een aantal ontwerptekeningen en probeer het vast uit met papier. Het hoeft geen geluid te maken; je gaat alleen kijken of de beweging van de onderdelen langs elkaar goed loopt.

Aan de slag!

Stap 1

Vouw een correspondentiekaart (1) doormidden. Klap hem dubbel zodat de vouw goed scherp is en klap hem weer open (als een boek).

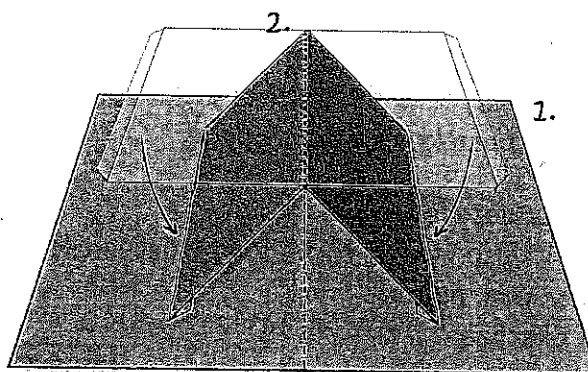
Pop-upkaart met GELUID

Stap 2

Knip een kleinere rechthoek van karton (2) en vouw die op dezelfde manier.

Stap 3

Vouw je kaart open, en zet de kleine gevouwen rechthoek er als een tent bovenop, de vouwen precies boven elkaar.

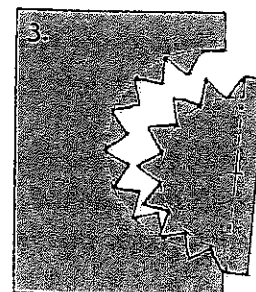
Die 'tent' plak je straks op de kaart door onderaan de twee randen van de tent iets om te buigen, zodat je daar de lijm op kunt doen. Maak die randen alvast, en probeer even uit: Als je de kaart dichtklapt, moet de 'tent' naar de andere kant ook dichtklappen.

Tip: geef met potlood vast aan waar je straks de tent moet vastlijmen.

Je kunt even terugkijken bij de eerste les (Vooruit 2, 2010, p. 33): Zo moet het eruit zien. Maar nu knip je niet de kaart in; je maakt de tent apart en straks lijm je hem vast.

Stap 4

Knip nu een halve cirkel van karton (3), ongeveer half zo hoog als de 'tent'. Knip kartels aan de ronde kant, zodat het een halve cirkelzaag wordt. Die kartels maken straks het geluid, dus zorg dat ze goed diep zijn. Vouw weer de onderste rand van je halve cirkelzaag om (langs de rechte kant dus), zodat je hem straks kunt vastlijmen op de kaart.

Nu komt het echte nadenkwerk!

De stappen 5 tot en met 7 moet je eerst ECHT goed lezen.

Pas als je het helemaal begrijpt, begin je met knippen, want het is ingewikkeld!

Stap 5

Maak een snee middenin de rechterzijkant van de tent, vanaf de bodem tot ongeveer halverwege de hoogte van de tent. Daar gaat de 'cirkelzaag' straks doorheen.

BEELDEND

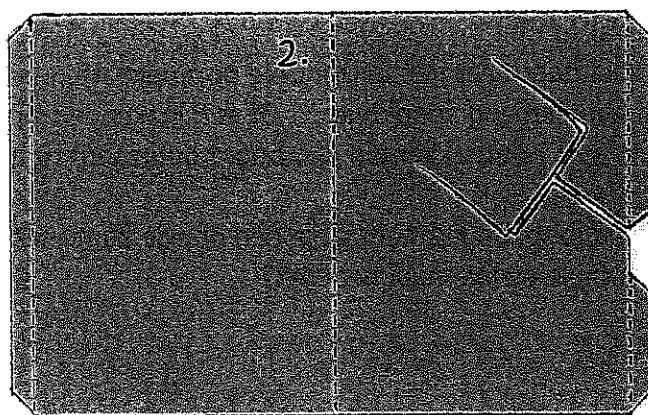
Pop-upkaart met GELUID

Hoe hoog de snee precies moet worden, hangt af van groot je cirkelzaag is: De snee moet zo hoog zijn als de cirkelzaag zónder de tandjes.

MAAR!!! Als je straks de kaart dichtvouwt, dan moet ook de cirkelzaag mooi wegvouwen. En dat lukt het beste, als die snee **SCHUIN** is geknipt. Niet recht omhoog op de tent, maar schuin naar de kant waar de cirkelzaag straks plat wegvouwt als de kaart dichtgaat.

Bovenaan de snee maak je een 'flapje'. Daarvoor knip je aan de bovenkant van de snee een U. Samen ziet het eruit als een tulp: de snee is de steel, en de U is de bloemkelk. Snap je?

De 'tent' (karton 2) knip je dus in zoals op het plaatje hierna:

Stap 6

Voordat we de kaart in elkaar lijmen, controleren we alles nog even goed:

- Heb je de onderkanten van de tent omgevouwen zodat je hem kunt lijmen?
- Heb je de onderkant (de rechte kant) van de cirkelzaag omgevouwen zodat je die ook op de kaart kunt lijmen?
- Ja? Doe dan de cirkelzaag in de snee van de tent, en kijk of de hoogte goed is: De kartels moeten tegen de onderkant van het flapje (de tulp) komen. Als je de kaart dan openvouwt beweegt dat flapje door de tanden van de cirkelzaag. Dat maakt een ratelend geluid.
- Als het nog niet goed past, kun je nu nog een nieuwe cirkelzaag knippen op de maat van je tent. Of een nieuwe tent knippen op de maat van je cirkelzaag. Waar je het meest tevreden over bent, dat houdt je. Het andere pas je aan.

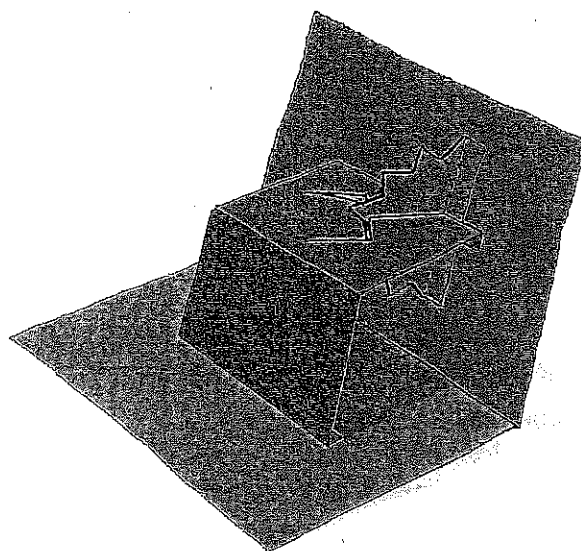
Pop-upkaart met GELUID

Stap 7

Tevreden over alles? Plak dan eerst de cirkelzaag op de rechterkant van de kaart. Plak daarna de tent met de snee er overheen.

Let op!

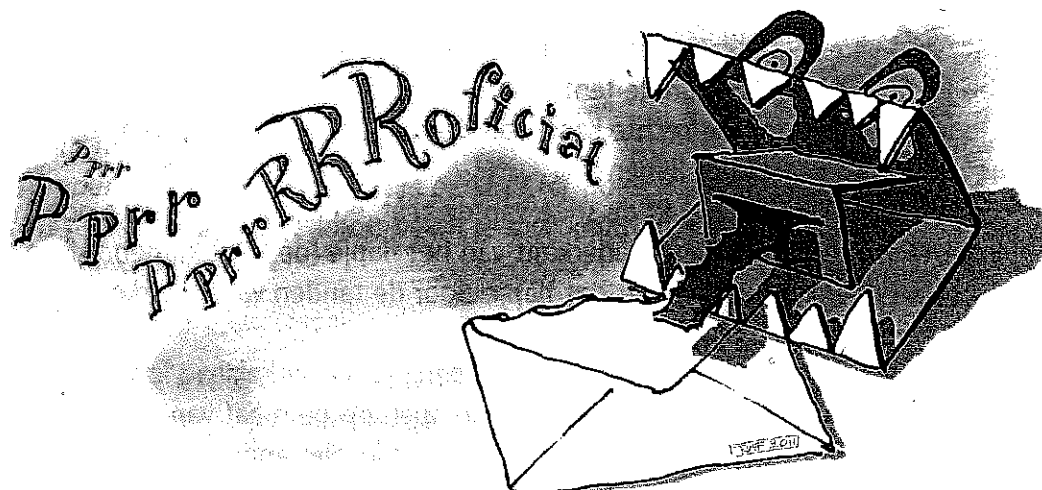
Zorg dat de vouw van de tent precies boven de vouw van de kaart zit, want dan kun je hem straks mooi dichtvouwen.

Nog meer kaarten met geluid bedenken

Je kunt nu kaarten maken met geluid! Dan kun je vast nog meer héél bijzondere pop-upkaarten bedenken: een krakend keukenkastje in een eng spookhuis ... Of een krakende trap waar een monster vanaf komt ... Of een houthakker die een boom doorzaagt natuurlijk.

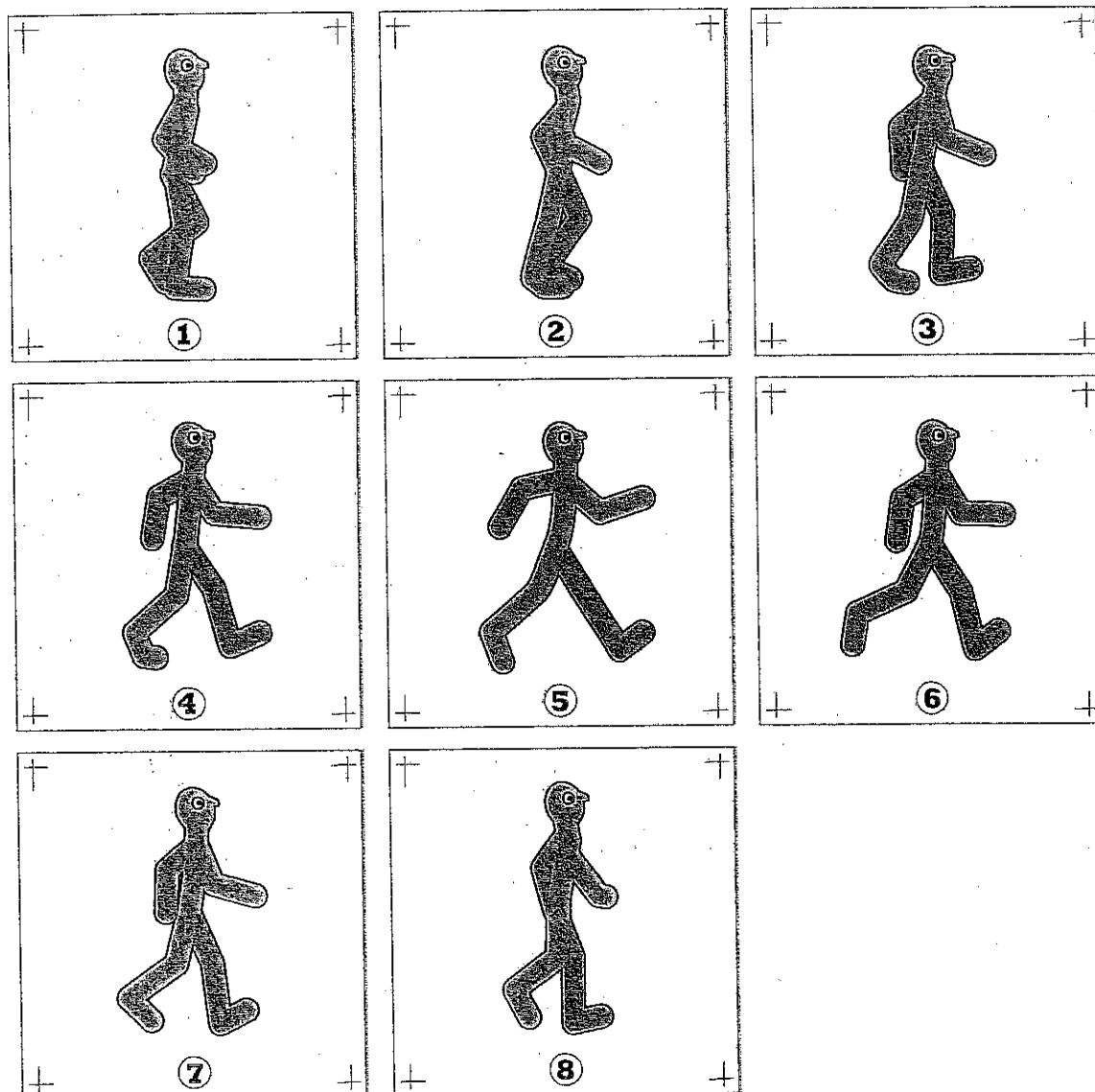
Laat je fantasie de vrije loop, en kijk eens of je een boekje kunt maken van vijf bijzondere kaarten waarbij je een verhaal bedenkt?

Video maken met zelfklevende gele memoblaadjes

Heb jij een klaslokaal waar best eens iets bijzonders mag gebeuren? In deze les hebben we een leuk idee voor je!

Net als in de vorige filmles (*Vooruit 2*, 2010, bladzijde 25 t/m 31) heb je een simpele videocamera nodig, of een fototoestel waarmee je ook filmpjes kunt maken. Je vertoont je filmpje op de tv of de pc als dat kan. Je hebt dan wel een kabeltje nodig tussen jouw camera en de tv of pc. Heb je die niet, dan laat je je film gewoon zien op je camera.

BEELDEND

Video maken met zelfklevende gele memoblaadjes

Verder heb je nodig: zelfklevende memoblaadjes. Dat zijn van die vierkante gele notitieblaadjes met een kleebrandje.

Deel 1: Een lopend mannetje tekenen

In een volgend nummer van *Vooruit* leren we je hier meer over. Wanneer je eenmaal zelf een lopend mannetje kunt tekenen, kun je nog veel creatiever worden. Maar voor nu kun je gebruikmaken van ons voorbeeld op bladzijde 28. Trek elk van de stappen van het mannetje over op een apart geel memoblaadje.

Deel 2: De film

Zorg dat je de acht gele plakkertjes met het lopende mannetje erop klaar hebt liggen in de goede volgorde. Het kan handig zijn om ze (achterop, heel dun, met potlood) te nummeren van 1 tot en met 8. En houd het voorbeeld uit de *Vooruit* er ook maar bij voor de zekerheid. Als je twijfelt kun je daar weer zien wat de goede volgorde van je plakkertjes is.

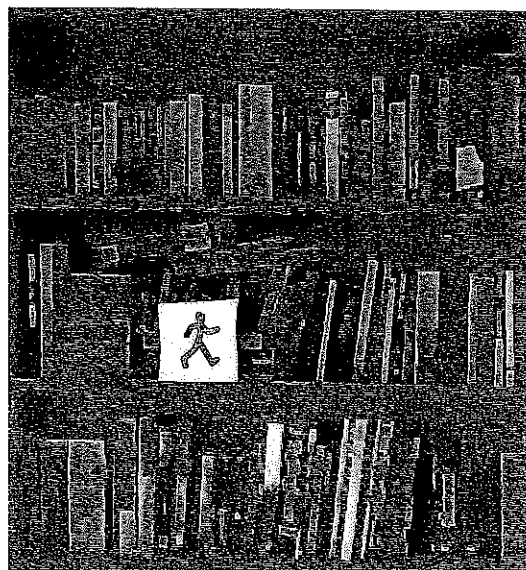
Nu gaan we een locatie zoeken voor de film! Dat is een plek waar het mannetje kan lopen. Bijvoorbeeld op de plank van een boekenkast, want met die boeken heb je een leuke levendige achtergrond. Of op een vensterbank vol met spulletjes.

Zet je eerste memoblaadje rechtop. Film 1 seconde – stop!

Zet memoblaadje nummer 2 neer met de linkerrand net naast het voorste voetje van je mannetje. Haal memoblaadje nummer 1 nu weg.

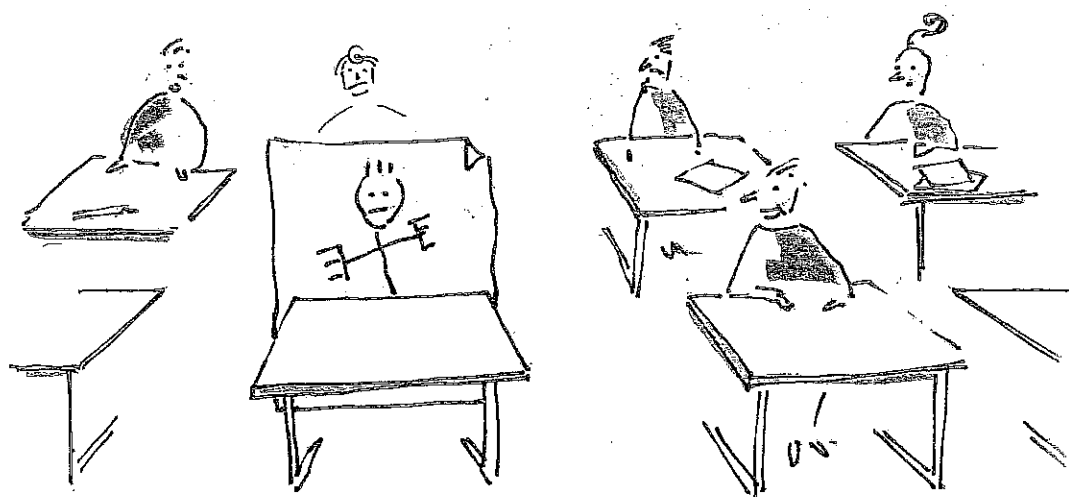
Film weer 1 seconde – stop!

Zo ga je door met alle memoblaadjes. Als je aan het einde van de reeks bent, begin je weer met stickertje 1 achter stickertje 8 en doe je de hele reeks nog een keer. Net zo lang tot je mannetje over de hele plank gelopen heeft.

BEELDEND

Video maken met zelfklevende gele memoblaadjes

Het einde van de plank (of vensterbank)

Je kunt je mannetje hier naar beneden laten vallen, op de manier van een tekenfilmoppetje: dat hij eerst nog even 'doorloopt' in de lucht, totdat hij ineens merkt dat er niets onder hem is. Daarvoor moet je een paar memoblaadjes tekenen waarop je mannetje naar beneden kijkt, maar dat kun je zelf wel.

Deze memoblaadjes kunnen niet meer op de plank staan, maar je kunt ze tegen de muur plakken.

Of ... je laat je mannetje precies op het einde naar beneden kijken en dan weer teruglopen. Daarvoor moet je acht stickertjes maken waarop je mannetje naar links kijkt en loopt.

Of ... je mannetje gaat zitten en heeft ineens een hengel in zijn hand. Dan gebeurt er vijf seconden niets ... en dan ineens haalt hij een papieren visje omhoog aan zijn hengel! Of een enorm zwaar boek! Dat moet je dan ook kunnen vastmaken aan de muur, natuurlijk.

BEELDEND

Video maken met zelfklevende gele memoblaadjes

En nu je eigen ideeën filmen

De mogelijkheden zijn eindeloos als je deze techniek eenmaal begrijpt en beheerst. Want je kunt het mannetje overal langs en over laten lopen. Bijvoorbeeld:

- langs een vissenkom – en dan zwemt hij even mee;
- langs een poster met een paddenstoel en daar klimt hij even op;
- langs een boek met een leuke voorkant. Hij verdwijnt even in het boek ... en komt er met bijvoorbeeld een zelfgetekend hondje uit, of met een ballon. Dat hangt af van waar het boek over gaat;
- over de leuning van een stoel in de klas;
- over iemands arm of pet ...

Of ... je tekent zelf een leuke achtergrond voor je mannetje. Een landschap waarin hij kleine avonturen kan beleven, bijvoorbeeld.

Let op!

Teken geen extra's op de stickertjes van je mannetje, want die wil je neutraal houden. Als je je mannetje iets extra's wilt geven, zoals een hondje of een ballon, teken die dan op andere stickertjes en plak ze even op de stickers van je mannetje. Tot hij weer iets anders beleeft.

Je kunt hem bijvoorbeeld laten lopen langs een vakantiekaart van de zee, en zolang hij daarvóór loopt, geef je hem een zonnehoedje op en een strandbal in zijn handen, die allebei weer weg zijn als hij voorbij het plaatje van de zee is.

Krijg je al ideeën? Succes en veel plezier!